

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Nr. 39 / NOIEMBRIE 2014

39

Începe cu litera “p” de la... PROIECT | de LOREDANA LAZĂR
Ghid de elaborare a proiectului de diagnoză și dezvoltare în managementul
resurselor umane | de GEORGETA-IRINA RUSU
În căutarea apetitului pentru lectură – prezentare a unui opțional de lectură
pentru gimnaziu | de ADRIANA CIUBOTARU
O altă abordare a textului literar | de MARIANA ALINA SAFTA
Cultivarea expresivității limbajului în ciclul primar | de CAMELIA HOARĂ
Parlez vous global? – proiect despre cetățenia globală și emigrație |
de CAMELIA TIMOFTE
Proiectul eTwinning “Digits become alive” și opționalul “Cifrele prind viață” |
de CARMEN-ELENA VRÂNCEANU
Scientix la clasele primare. Scurtă relatare privind Conferința Scientix
(Bruxelles, octombrie 2014) | de CORNELIA MELCU
Valorile morale ale cadrului didactic | de ALINA-MIHAELA FRĂȚILĂ
Despre succesul școlar – la ora de dirigiență |
de CAMELIA-DOMNICA MOCANU

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Online: www.iteach.ro/experiencedidactice

Partener: Institutul de Științe ale Educației

Revista "iTeach: Experiențe didactice" își propune să promoveze aspectele practice ale predării, învățării și evaluării școlare prin aducerea în prim plan a experiențelor concrete ale cadrelor didactice. Constituie un canal de comunicare și de informare în cadrul comunității cadrelor didactice înscrise pe platforma iTeach.

Descriere prin cuvinte cheie:

didactică aplicată, practică pedagogică, situații educative, experiențe didactice

iTEACH: EXPERIENȚE DIDACTICE

Cod de identificare ISSN / înregistrarea Bibliotecii Naționale a României:
iTeach: Experiențe didactice (online) = ISSN 2247 – 966X
ISSN – L = 2247 – 966X

EDITOR: **TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație**

www.tehne.ro

REDACȚIA:

Str. Dr. Louis Pasteur 54

București 050536

COLECTIV DE REDACȚIE

Olimpiu ISTRATE (Universitatea din București, Departamentul pentru Formarea Profesorilor)

Oana GHEORGHE (Institutul de Științe ale Educației)

Irina VASILESCU (Școala Nr. 195 București)

Simona VELEA (Institutul de Științe ale Educației)

Alexandra BUNICA (TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație)

Doru ȘTEFĂNESCU (Social IT)

Simona GĂBUREANU (Universitatea Politehnica București, Catedra pentru Pregătirea Personalului Didactic)

E-MAIL: echipa@iteach.ro

PAGINA REVISTEI:

www.iteach.ro/experiencedidactice

Începe cu litera “p” de la... PROIECT

De **Loredana Lazar**

Articolul se bazează pe o observație personală asupra cuvintelor legate de documentele didactice și de activitatea didactică, și anume că aceste cuvinte încep în marea lor majoritate cu litera “p”. Am detaliat puțin vorbind despre programa școlară, planificări, planuri de lecții, portofolii, dar și de performanță, profesionalism și perfecționare.

Fiecare dintre noi, profesorii, lucrăm zilnic cu documente didactice și ne îngrijim ca ele să fie făcute cât mai bine și cât mai complet. De asemenea activitatea noastră didactică ne impune o anumită conduită și o prestață pe măsură, o dovadă de profesionalism. În momentele mele de meditație asupra stării învățământului din zilele noastre, am reușit să fac următoarea observație, pe care o voi expune pe larg în următoarele fraze.

Am să încep cu începutul, adică cu Programa școlară care este cea care ne ghidează în Planificările noastre anuale sau semestriale. Și cum procedăm, efectiv luăm manualul pentru fiecare nivel, îl confruntăm cu programa școlară și personalizăm planificarea pentru fiecare nivel de clasă, astfel încât ea să ne ajute și să ne ghideze pe tot parcursul anului școlar.

Pasul următor este evident Planul de lecție, care diferă mult de la o clasă la alta, deși manualul și unitatea de predat este aceeași. Particularitățile fiecărei clase ne determină să predăm aceeași lecție în moduri diferite. De asemenea înainte de fiecare lecție vom face prezența (fizică) a elevilor.

Toate documentele noastre, fie ele planificări, teste, fișe de lucru sau planuri de lecție, toate le punem frumuseț în portofoliul profesorului, care, pe parcursul anului școlar devine din ce în ce mai consistent și nu mai încapă într-un banal biblioraft.

Profesorul este însă preocupat și de Perfecționare, așa că cel mai probabil fiecare dintre noi va căuta să mai participe la un curs sau un seminar, sau o conferință. Perfecționarea ne ajută să facem față cu brio la schimbările care au loc atât de des în sistemul de învățământ. Copiii sunt din ce în ce mai diferiți, de la o generație la alta și asta ne pune în față o mare Provocare și anume, aceea de a motiva elevii în condiții tot mai moderne de trai, de a adapta lecțiile la nevoile fiecărui elev de a trăi în societatea actuală.

Totodată, unii dintre noi, cei cărora încă le mai este dor de facultate, de studiu, de idei înalte, cum spuneam, unii dintre noi vor fi preocupați de activitatea publicistică. Un articol, un studiu de caz, o monografie, o lucrare științifică ne va transforma în autori și mai ales ne va da ocazia să ne facem cunoscuți.

Revenind la resursa umană, adică la elevii noștri, lor le predăm cum ne pricepem noi mai bine, diferite teorii, idei, concepte, ajutându-i astfel să-și formeze o gândire critică, să se cunoască mai bine, să-și cunoască punctele tari dar și limitele. Cu unii dintre ei, de regulă cei mai buni, putem să facem chiar și performanță. Astfel îi pregătim pentru sesiuni de comunicări, pentru diverse concursuri, pentru olimpiade. Ei sunt cei care ne ajută să rămânem pe linia de plutire, să nu ne pierdem în

dezamăgire sau deznădejde, să vedem și partea plină a paharului, adică aceea cu elevii care chiar își doresc să știe cât mai multe. Și elevilor le cerem să aibă un portofoliu, care de regulă conține lucrările lor de-a lungul unui an școlar, din care se pot urmări progresele pe care le face fiecare. Portofoliile stau mărturie pentru activitatea individuală a fiecărui elev în parte. Desigur, aplicând noua tehnologie, portofoliile pot fi și digitale, și fiecare clasă poate avea o pagină wiki. Protejând astfel și mediul înconjurător, ne mai facem și spațiu prin sertare, salvând fișierele cu portofoliile digitale ale elevilor pe un CD al clasei sau chiar pe site-ul clasei respective de elevi.

Dar cel mai mult și cel mai mult elevii vor fi motivați și vor participa cu interes la realizarea unui Proiect. Proiectele sunt fie de scurtă durată, fie de lungă durată, la o singură disciplină sau interdisciplinare. Participarea activă a elevilor se va face direct sau prin site-uri de socializare, prin e-mail. Comunicarea on-line sau face-to-face, comunicarea în general, ajută elevii să se cunoască între ei mult mai bine și chiar să se autocunoască. Mai nou proiectele de mare amploare implică și părinții și comunitatea. Pentru fiecare proiect însă avem nevoie de o planificare amănunțită, de comun acord cu elevii. Ei sunt cei care vin cu propuneri și chiar cu idei interesante. Ei vor identifica și problemele întâmpinate în realizarea temelor și se vor bucura de reușitele lor. Desigur problemele vor fi discutate în conferințe conduse de elevi, cu profesorul ca mentor, dar și de grupul de elevi care lucrează împreună la proiect.

Iată deci cum, în timp, proiectul didactic a trecut de la scrisul de mână la tehnoredactare, portofoliul elevilor de la cel pe suport de hârtie la cel digital, întâlnirile elevilor cu profesorul de la cele face-to-face la cele on-line și așa mai departe.

La o privire de ansamblu, probabil, veți observa ce am observat și eu, și anume multe dintre cuvintele legate de documentele noastre didactice și de activitatea noastră didactică în general, încep cu litera „P” de la profesor în definitiv, fie el profesor de la învățământul primar, gimnazial, liceal sau universitar.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experientedidactice/incepe-cu-litera-p-de-la-proiect>)

Ghid de elaborare a proiectului de diagnoză și dezvoltare în managementul resurselor umane

De **Georgeta-Irina Rusu**

Unitatea analizată este Școala cu Clasele I-VIII "Ion Creangă" (SIC) Bacău – unitate de învățământ cu funcție de predare-învățare-evaluare subordonată Inspectoratului Școlar al Județului Bacău, cu ocazia cercetării făcute la MRU – Masterul Managementului Resurse Umane, Iași 2010.

Concepția managerială are la bază realizarea idealului educațional propus de Legea Învățământului și de documentele de politică educațională ale Ministerului Educației, Cercetării și Inovării. Din această perspectivă finalitățile învățământului gimnazial au în vedere formarea unui absolvent în măsură să decidă asupra propriei cariere, a dezvoltării sale intelectuale și profesionale, activ integrat în viața socială. Pentru atingerea acestui deziderat SIC trebuie să conducă către realizarea următoarelor finalități:

- formarea capacității de a reflecta asupra lumii, de a formula și de a rezolva probleme, relaționând cunoștințe din diferite domenii; .
- valorizarea experienței personale;
- dezvoltarea competențelor funcționale esențiale pentru reușita socială (comunicare, gândire critică).

Misiunea și viziunea școlii

Pornind de la dezideratele stabilite de documentele educaționale în vigoare, școala noastră ȘIC are în vedere ca întregul procesul instructiv-educativ să se orienteze către formarea unui absolvent cu solide competențe transferabile de către un personal competitiv, empatic și deschis la schimbare, într-un mediu sănătos, relaxant, dotat cu utilitățile necesare educației.

Profilului moral și acțional al absolventului SIC este caracterizat de un set de valori pe care ne propunem să le promovăm prin procesul de învățare și educație.

Misiunea noastră este dezvoltarea fiecărui elev la potențialul său maxim; punem accentul pe dezvoltarea valorilor promovate prin filosofia educațională a școlii și a competențelor cheie care îi permit crearea unui traseu profesional – al carierei și învățarea pe tot parcursul vieții.

Factorii-cheie ai succesului

Realizarea următoarelor puncte conduce la îndeplinirea scopului propus:

A. Crearea unui mediu în care fiecare să se mândrească de școala sa și să se simtă responsabil de succesul acesteia . B. Dezvoltarea unui curriculum îmbogățit și promovarea unei proiectări didactice subiective. C. Îmbunătățirea culturii organizaționale pentru învățare

Factorii strategici: *Care sunt oportunitățile și pericolele pe termen lung pentru ramură și pentru firmă?*

OPORTUNITĂȚI:

- existența programelor naționale de formare continuă propuse personalului din învățământul preuniversitar ;
- valorificarea curriculum-ului la dispoziția școlii pentru construirea unei oferte educaționale interesante ;
- organizarea în școală și în afara ei a unor activități extracurriculare atractive ;
- interesul autorităților locale de a sprijini școala; .
- existența unui colectiv didactic receptiv, dornic de perfecționare, de colaborare , implicat în diverse proiecte; .
- accesul creat cadrelor didactice prin aplicarea programelor AEL, Internet.

RISCURI:

- micșorarea numărului de elevi din zona prin scăderea natalității și prin plecarea în străinătate
- implicarea redusă a părinților și a partenerilor sociali în viața școlii influențează negativ imaginea școlii și-i scade credibilitatea .
- existența în apropierea școlii a unui bar și a unei săli de biliard.

Cum ar trebui să acționeze MRU față de acestea?

FACTORI DE MEDIU

a. Identificarea acționarilor /actorilor cu influență în organizație Primăria alocă fonduri anual pentru întreținerea bazei materiale. În cadrul lectoratului cu părinții întotdeauna s-a pus întotdeauna problema atragerii unor sponsori (în mare lucru realizat) .

În ce mod influențează acești factori recrutarea, selecția personalului și celelalte activități ale M.R.U?

Lipsa autonomiei școlii în selectarea cadrelor didactice lasă ca factorii amintiți mai sus să influențeze recrutarea, selecția personalului și alte activități ale M.R.U.

Pentru efectuarea analizei, am utilizat: .

- observațiile directe ale conducerii, colegilor în cancelarie mai ales
- interviuri cu directoarele prim și adjunct .
- documentele pe baza cărora s-a întocmit regulamentul de ordine internă R.O.I.:
- Regulamentul de organizare și funcționarea unităților din învățământul preuniversitar de stat (primar, gimnazial, liceal, profesional, postliceal) .
- Legea privind Statutul cadrului didactic – Legea 128 /1997 – revizuită.
- Legea învățământului – Legea 84 /1995 revizuită și adăugită .
- Legea contabilității Legea 82 /1985 .
- Codul muncii – Legea 10 /23.XI.1972 .
- Legea privind protecția muncii – Legea 90 /12.07.1995 .
- Ordine ale M.Ed.C .
- Legea 53 /2002 – Regulamente emise de M.Ed.C .

- Plan anual managerial 2010 .
- Proiectul de dezvoltare instituțională 2008-2012 .
- chestionare (30).

Factorii care influențează managementul resurselor umane

Factorul 1: Relații interne și externe ale unității analizate (UA)

Nu există un departament anume de resurse umane la nivelul școlii, un departament privind recrutarea și selecția în vederea asigurării cu resurse umane există la nivelul I.Ș.J.Bacău prin compartimentul personal care execută tot ce vine de la minister privind calendarul mișcării personalului didactic. . De planificarea resurselor umane , doamna directoare prim se ocupă de așa-zisa analiza posturilor și estimarea necesarului de personal și de menținerea și dezvoltarea resurselor umane prin: - asigurarea climatului de muncă, protecția muncii și siguranța posturilor prin regulamentul de ordine interioară și fișa postului fiecărui angajat; - formarea profesională care se face prin universități și Casa Corpului Didactic; - evaluarea performanțelor în cadrul consiliilor profesionale și administrativ; - recompensarea prin salariul de merit și alte sporuri 2 %.... Nu există un management strategic al resurselor umane; doamna directoare, la începutul mandatului, prezintă Planul de dezvoltare instituțională pe 4 ani, care e aprobat prin Consiliul profesoral la începutul anului școlar.

Pentru următorii ani școlari, se vor orienta întreaga activitate, demersul didactic și educațional pe următoarele **priorități strategice**: .

- Creșterea calității și menținerea actualității activității cadrelor didactice;
- Îmbunătățirea constantă a procesului instructiv-educativ; .
- Elaborarea de standarde de predare și evaluare, în vederea atragerii elevilor către marea performanță; .
- Permanentizarea utilizării sistemului informatic-Ael,, ca instrument de învățare;
- Eficientizarea lucrului în echipă în procesul de predare-învățare.

Bibliografie: 1. Nica Panaite, support de curs MANAGEMENTUL PERFORMANȚELOR ȘI RECOMPENSELOR RESURSELOR UMANE, FEAA, Iași 2009 2. Mathis, B.R., Nica, P., Rusu C. — MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE, Ed. Economică, Buc. 1997

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/elaborarea-proiectului-de-dia-gnoza-si-dezvoltare>)

În căutarea apetitului pentru lectură – prezentare a unui opțional de lectură pentru gimnaziu

De **Adriana Ciubotaru**

Am ales axarea pe un singur scriitor în vederea unei înțelegeri aprofundate a operei sale, dar și cunoașterea vieții și activității acestuia. Întrucât lucrarea de gradul I am susținut-o pe opera lui Ion Creangă, am decis să explorez în continuare acest filon, adaptând o parte din opera lui, dar și aspecte din viața lui Creangă pentru vârsta elevilor de gimnaziu. Aceștia și-au arătat încântarea față de metodele de abordare și față de fragmentele de text propuse, față de ineditul din viața și activitatea lui. Competențele generale, dar și valorile și atitudinile sunt identice cu cele întâlnite la alte opționale similare de lectură, dar cu un grad mai mare de generalitate, iar ceea ce este demn de reținut ar fi obiectivele operaționale pe care le găsim și în programă.

Cotidianul ne obligă la un demers didactic atât de aglomerat, încât uneori trecem superficial peste valențele unui text literar clasic, urmărind programa și pierzând din vedere conotațiile frumoase ale unor expresii, personaje model și mai ales învățămintele ce ni se transmit. În acest scop, am elaborat un opțional simplu de lectură, axat pe un singur scriitor, opțional ce poate fi adaptat ulterior la alți scriitori, opțional ce urmărește descoperirea valențelor operei literare ale aceluși scriitor.

Valoarea practică a opționalului este data de:

- recomandările pentru identificarea finalităților aplicării metodelor stimulative;
- re-gândirea sistemului de accesare a operei unui scriitor;
- posibilitatea aplicării acestui sistem de metode de stimulare a receptării operei lui Creangă în practica educațională școlară.

Am preferat ca în locul structurii cunoscute a opționalului să accentuez pe metodele și mijloacele de accesare a operei lui Creangă, pe tipurile de lectură, atât de necesare orei de literatură, care să permită și altor colegi să le utilizeze în vederea prezentării elevilor unor activități inedite:

a) **Prima lectură**, cea de pătrundere în universul operei, permite contactul cu secvențe din opera lui Creangă, ce nu sunt atât de cunoscute elevilor, tocmai pentru a le oferi o nouă direcție de receptare a acestuia, viziunea elevilor schimbându-se/consolidându-se în funcție de fragment, de nivelul de cunoștințe ale elevilor, de etapele pregătitoare.

b) **Lectura de familiarizare**, de reluare a unui text citit demult, oferă profesorului un instrument complex de re-descoperire a operei lui Creangă.

c) **Relectura textului**, în vederea identificării cuvintelor necunoscute, se face pe bucățele mici de text, pe un text care a fost deja citit (poate acasă sau poate ca lectură suplimentară) după pătrunderea în opera lui Creangă, pentru remarcarea termenilor specifici — regionalisme și cuvinte populare — și pentru explicarea lor.

d) **Lectura fragmentară** implică o pregătire minuțioasă a profesorului, dar contribuie la realizarea unei ore de literatură atractivă, căci se combină citate cu imagini. Astfel, profesorul trebuie să pregătească atent momentul, selectând citate ce au legătură cu fragmentele din manual, dar și imagini-desene ale profesorului sau ale elevilor, imagini xeroxate, de coperte de cărți din ediții mai noi sau mai vechi, din ediții diferite ale operei lui Creangă, cu diferite obiecte ce apar în acțiunile personajelor — și în momentul realizării lecturii, de către el sau de o parte din elevii clasei, cealaltă parte a clasei selectând și arătând imaginile corespunzătoare, ordonându-le. Se poate lucra cu fișele de citat ce se asamblează cu imaginile pe foi mari, la sfârșitul orei existând un rezultat concret, palpabil al activității din timpul orei de literatură, reconstituindu-se povești, povestiri și chiar secvențe din amintiri.

e) **Lectura de impact** se poate aplica la o clasă cu nivel de cunoștințe mai ridicat sau cu un nivel de conștiință deja conturat, în vederea combinării unor citate semnificative pentru conținutul operei, pentru extragerea unor noțiuni definitorii ale operei lui Creangă. Se extrag astfel informații despre contemporanii lui Creangă, despre tematica operei sale, despre terminologia utilizată, despre sentimentele ce se degajă din universul operei.

f) **Lectura model**, făcută de către profesor, are menirea de a sensibiliza elevii și presupune o tehnică deosebită, pe care, trebuie să o recunoaștem, nu toți profesorii de limba română o au.

g) **Lectura la alegere/selectivă** a unor pasaje poate fi utilizată pentru a înțelege structura operei lui Creangă, elevii fiind familiarizați din clasele mici cu anumite aspecte (cele 4 capitole, povești; povestiri etc).

h) **Lectura impusă/dirijată**, sub atenta coordonare a profesorului, care își va organiza ora de literatură foarte meticuloasă: întâi va impune lectura integrală a textului propus spre dezbateri, pentru familiarizarea cu conținutul — de asemenea, se alege un citat amplu din "Amintiri..." sau una din povești, chiar și nuvela "Moș Nechifor Coțcariul".

i) **Lectura expresivă**, cu modulații ale vocii și ale gesturilor, se face de către profesor sau —dacă există posibilitatea — de către un actor profesionist.

j) **Lectura cheie** este utilizată când nivelul clasei o permite și când se urmărește relevarea unor valențe deosebite ale textului, semnificații și sensuri ascunse, când se dorește analiza stilistică și a unor particularități ale textului, mesajele naratorului etc.

k) **Lectura critică** este modalitatea prin care se identifică mijloacele artistice, prin accentuarea unor termeni și prin întrebări fulger. De asemenea se pot realiza exerciții de vocabular, de analiza morfosintactică etc. și mai ales se poate interpreta textul, frază cu frază, în vederea "dezlegării" tainelor.

l) **Lectura problematizantă**, pe lângă utilitatea la clasă, când se urmărește rînd cu rînd fragmentul din manual, cadrul didactic poate cere identificarea unor teme și motive literare, a unor personaje-cheie (sau cu valoare simbolistică), a unor termeni cheie, pentru analiza stilistică și comentarea operei. Acest tip de lectură vine în pregătirea unui alt tip și anume:

m) **Lectura comentată pas cu pas**. Aici putem vorbi deja de moment de sinteză a informațiilor, căci profesorul selectează

câteva pasaje care sunt potrivite pentru o temă amplă:

"Semnificația vârstei de aur a copilăriei"/ "Copilăria — momente memorabile".

n) **Lectura afectivă** este aplicată ca o modalitate de personalizare a mesajelor literare, de identificare cu personajele literare, de sensibilizare a elevilor pentru re-apropierea de literatură.

o) **Lectura de profunzime** este aceea care determină înțelegerea fondului ideatic al textului. În cadrul operei "Amintiri din copilărie" este vorba despre dragostea față de vârsta copilăriei, detaliată în dragostea față de familie, față de satul natal, de oamenii vremurilor, de tradițiile acelor timpuri.

p) **Lectura anticipativă** se îmbină foarte bine cu un moment de brainstorming, când se urmărește identificarea unor elemente de suprafață ale textului precum: identificarea autorului, a titlului (dacă se poate recunoaște stilul), a temei fragmentului, a cuvintelor noi, a termenilor cheie, a mijloacelor artistice etc.

r) **Lectura reflexivă** este un mijloc de analiză literară, de interpretare a unui text fără a ști conținutul sau, în cazul operei "Amintiri...", fără a se relua conținutul. De la un nivel de studiu la altul, școlarul este pus în fața unor fragmente al căror grad de dificultate este gradat: în clasele V-VI, datorită vârstei, sunt selectate fragmente ce surprind bucuria jocurilor copilăriei; în clasa a VII a și a VIII-a deja vârsta adolescenței permite selectarea unor texte puternic reflexive (portretul mamei — pagina de elogiare a acesteia din Manualul de clasa a VII-a, Editura All), care cer o minte analitică. Astfel, doar prin notarea pe tablă a titlului operei literare și printr-o întrebare/cerință de tipul: "Numiți/Exprimați primul lucru care vă vine în minte când citiți acest titlu" — se creează un "boule de neige" care "colectează" o mulțime de opinii, mai copilărești sau mai mature, care conduc spre semnificațiile operei. În completare se vine cu scurte fraze/secvențe care conțin termeni din titlu și din nou clasa se antrenează prin diferite tehnici și strategii de interpretare.

În concluzie, fiecare fragment, fiecare capitol sau povestire din opera lui Creangă (sau a oricărui alt scriitor iubit de elevi) oferă tot atâtea variante de înțelegere și analiză, la fel de multe cu numărul elevilor pe care îi antrenăm în actul literar. Ține strict de dorința și plăcerea profesorului de literatură română să transforme cititul în artă.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experientedidactice/in-cautarea-apetitului-pentru-lectura-optional-pentru-gimnaziu>)

O altă abordare a textului literar

De **Mariana Alina Safta**

Textul literar aduce cu el un mesaj care poate fi perceput diferit de elev. Astfel, o altă abordare a operei lirice îl va face pe elev să pătrundă mai adânc în semnificațiile textului. Conotațiile sunt percepute mai ușor dacă abordarea este plăcută elevului. Poezia aduce cu ea sentimente, trăire, iar elevului, în cadrul abordării operei lirice, trebuie să i se ofere ocazia să trăiască sentimentele transmise.

Literatura română marchează o pagină semnificativă în valorile universale. Ca români, avem datoria de a ne cunoaște aceste valori, de a pătrunde în mesajul transmis de marii noștri scriitori.

La gimnaziu, manualele de limba română aduc în prim plan opera valoroasă a marilor noștri scriitori contemporani. Eminescu, lăuceafărul poeziei românești, apare în manualele de la clasa a V-a până la clasa a VIII-a, de la poezia pe tema naturii până la poezia de dragoste. De la poezia în care se valorifică frumusețea copilăriei, *Fiind băiet păduri cutreieram*, la clasa a V-a sau poezia *O, rămâi...*, se pășește ușor spre alte creații profunde care marchează sufletul elevului. Cele două poezii îl fac pe elev să se transpună în lumea ca de basm, dar și să încerce să imagineze frumusețea naturii. În clasa a VII-a, nunta de poveste în codrul de aramă parcă transpune totul în lumea de basm. Poezia *Lacul* impune trăire și visare, într-un cadru inedit și care, prin pata de culoare, accentuează frumusețea trăirii și locului. Câtă emoție și bucurie degajă întreg textul! De la aceste versuri clasice, se trece la poezia universului mărunț sau la puterea creației prin Arghezi. În clasa a VIII-a, Nichita Stănescu aduce emoția de toamnă care îndeamnă adolescentul la visare.

Metodele de abordare a textului liric pot fi diversificate. Astfel, dacă în clasele mai mici se pune accentual pe imaginea transpusă, elevul fiind stimulat să reprezinte simbolic mesajul poetic, în clasele mai mari se pune accentual pe trăire.

O metodă care îl apropie pe elev de text este aceea în care, cu ochii închiși, ascultă melodia și apoi scrie ce sentimente l-au marcat. Se poate utiliza metoda: Stop, Reflectează, Scrie, Raportează. Așezați în cerc, elevii ascultă păreriile colegilor, apoi se realizează o schemă a sentimentelor care au fost prezentate, pe tablă, sub forma unei hărți mentale.

În acest fel, într-un mod captivant, atractiv, elevii pătrund mesajul poeziei și pot schimba opinii. Elevul înțelege astfel că poezia redă un adevărat univers al sentimentelor, iar el percepe emoțiile transmise de text, dacă se prezintă totul într-o manieră modernă. Mi se pare cea mai atractivă și frumoasă metodă, deoarece poezia se dorește a fi trăită. Chiar și o recitare a unui actor poate trezi sentimente adânci în sufletul elevului. El percepe altfel mesajul poetic.

Dincolo de orice abordare, elevul trebuie să fie captivat de semnificația operei, nu să i se impună realizarea doar a unei compuneri după o structură deja știută. Poate și o întâlnire cu un scriitor îi trezește elevului sentimentul aprofundării textului, percepții mesajului operei.

Jurnalul de lectură îl ajută pe elev să își structureze ideile,

trăirile. Percepând altfel lectura, elevul se schimbă, devine mai interesat de actul lecturii. Aceste jurnale de lectură pot fi prezentate în cadrul orei, pot fi reprezentate trăirile prin desene simbol sau pot să le schimbe între ei și să adauge cu altă culoare opiniile sale în continuare. Elevii sunt atrași în această perioadă de jurnal, deoarece ei citesc ceea ce este nou sau prezentat inedit. Se poate valorifica acest tip de abordare a textului prin jurnal. Adăugând și ceilalți elevi percepția lor despre mesajul textului, se exploatează semnificațiile lui. Lectura devine punctul de pornire pentru valorificarea frumosului imortalizat în versuri. Cum se poate evalua o astfel de prezentare? Elevii realizează compuneri prin care argumentează opiniile.

Poezia, dincolo de vers, este trăire, este valorificarea frumosului și rolul ei este de a-l face pe elev să fie deschis spre valoare, frumos, dăinuire. Îl modelează pe elev prin valorificarea trăirilor, frumosului din jurul nostru.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experientedidactice/o-alta-abordare-a-textului-literar>)

Cultivarea expresivității limbajului în ciclul primar

De **Camelia Hoara**

Principalele modalități ale expresivității limbajului oral constau în tonul vorbirii, ritm, volum, accent logic, gestică și mimică. În cadrul lecțiilor de limba română, elevii urmează să se familiarizeze și să utilizeze aceste elemente generatoare de expresivitate. În activitatea de cultivare a limbajului, nu se pune problema că învățătorul să opereze cu noțiunile respective, dar el va construi circumstanțele capabile să producă formarea calităților de expresivitate a comunicării. Este însă necesar ca învățătorul să dețină informație teoretică.

În repetate rânduri, în cadrul orelor de citire, învățătorul insistă asupra unei schimbări, din partea elevilor, a caracterului comunicării, prin solicitarea de a vorbi/a citi mai frumos sau expresiv. Copiii își modifică nu de puține ori felul rostirii sau al citirii mai mult intuitiv ori prin intuiție decât rațional. Pratica școlară a relevat că într-o măsură insuficientă constă în frumusețea/expresivitatea comunicării și cum poate fi ea obținută.

Alături de coerență, corectitudine, ritm, precizie, expresivitatea este o trăsătură a limbajului corect. Aș spunea identifică în termenii următori mijloacele de construcție a expresivității: *Principalele modalități ale expresivității limbajului oral constau în tonul vorbirii, ritm, volum, accent logic, gestică și mimică.*

În cadrul lecțiilor de limba română, elevii urmează să se familiarizeze și să utilizeze aceste elemente generatoare de

expresivitate. În activitatea de cultivare a limbajului, nu se pune problema că învățătorul să opereze cu noțiunile respective, dar el va construi circumstanțele capabile să producă formarea calităților de expresivitate a comunicării. Este însă necesar ca învățătorul să dețină informație teoretică. Tonul vorbirii exprimă o cantitate generală a comunicării: mlădire, inflexiune a vocii, intonație. Ritm înseamnă desfășurare gradată, treptată. Volumul este forța sau amplitudinea sunetelor emise de voce. Accentul constă în intonația specială a unei silabe dintr-un cuvânt, pusă în evidență prin mărirea intensității vocii sau prin varietatea tonului. Prin accentul logic înțelegem intonarea specială a unei părți dintr-un mesaj cu scopul de a evidenția valoarea acelei secvențe, detașând-o de restul comunicării tocmai prin această accentuare. În cadrul activităților școlare, învățătorul le va atrage atenția elevilor asupra componentelor expresivității, solicitându-i să identifice și să compare manifestările expresive de cele neutre/inexpresive.

Pentru a exemplifica diferențelor dintre cele două tipuri de abordare a textului literar și reacția elevilor în raport cu ele, oricând învățătorul poate apela la următoarea activitate: lectura aceluiași text de două ori. La prima lectură, nu va schimba tonul, nu-și va modifica mimica, gestica. A doua lectură va fi realizată cu folosirea tuturor mijloacelor despre care cunoaștem că asigură expresivitatea mesajului oral. După aceea, copiii vor fi întrebați care dintre cele două lecturi le-a plăcut, ce nu au înțeles din prima lectură etc. Învățătorul le poate astfel evidenția care este rostul mimicii și al gesturilor, al modulării vocii: de a completa mesajul transmis prin cuvinte, de a-l face mai convingător, mai inteligibil. Alte exerciții propuse de către învățător vor avea ca scop obținerea expresivității prin intonație și volum. Fiecare dintre aceste elemente accentuează o anumită parte a mesajului și reflectă atitudinea vorbitorului față de ceea ce relatează. Același eveniment poate produce o reacție de bucurie, de înfrustrare, de suprasaturare; el este redat prin aceeași structură fonetică (aceleași sunete), dar intonația, prin care se încorporează scopul comunicării, atitudinea vorbitorului față de ceea ce relatează, le diferențiază.

Pentru ca elevii să înțeleagă mai bine modul în care vorbitorii apelează la resursele de expresivitate ale limbajului, învățătorul poate antrena clasa în mai multe tipuri de exerciții.

1. Va pronunța interjecția *bravo* în fața elevilor în moduri diferite, solicitând clasa să identifice starea exprimată: laudă, mulțumire, ironie, muștrare. Copiii vor încerca apoi să imagineze situații în care să se justifice respectivele rostiri ale interjecției.
2. Învățătorul prezintă elevilor un dialog ce s-ar putea desfășura acasă, pe stradă, în tramvai etc. Dacă el ar fi fost reprezentat în scris, fără niciun fel de explicație cu privire la comportamentul participanților, nu s-ar fi sesizat nimic grav, dar, prin rostire, învățătorul a indicat o conduită nepoliticoasă. De exemplu: - *Ionel, poți să vii mai repede?* — *Vin!*
3. Se cere elevilor ca aceeași propoziție să fie rostită astfel încât să exprime diferite stări sufletești. De exemplu: A venit iarna./ poate exprima bucuria după o lungă așteptare a venirii zăpezii și a sărbătorilor sau părerea de rău ori groaza celui care se află nepregătit în fața amenințării frigului.
4. Copiii ascultă mai multe povestiri/poezii și li se cere să determine tonul utilizat în povestire/poezie: vesel, trist, glumeț, răutăcios etc.

“- Cri-cri-cri, Toamnă gri, Nu credeam c-o să mai vii Înainte de Crăciun, Că puteam și eu s-adun O grăunță cât de mică, Ca să nu cer împrumut La vecina mea furnică, Fiindcă nu-mi dă niciodată, Și-apoi umple lumea toată Că m-am dus și i-am cerut... Dar de-acu, Zise el cu glas sfârșit Ridicând un picioruș, Dar de-acuș s-a isprăvit...” (Topîrceanu,30) /ton trist/

“(Vă voi da relații despre când sunt veseli șoricarii) Ei sunt veseli când îți stai în poală Și când străchinuța nu e goală, Când le-arunci o minge sau un băț. Ei sunt foarte dormici de răsfaț. Ei sunt veseli când se sună-afară sau dacă îi scarpini subsuoară. Ei sunt veseli când le dai biscuiți sau alune sau cartofi prăjiți. Și se-nveselesc cu osebire Într-o atmosferă de iubire.” (Cassian,28) /ton vesel/

Învățătorul poate veni cu întrebări de orientare: *De ce această povestire/poezie am spus-o pe un ton vesel/trist? Ce cuvinte ne obligă să folosim acest ton? De ce nu putem rosti această poezie pe un ton vesel/trist?*

5. Pentru acasă, elevii vor fi invitați să pregătească povestirea unui text și să-l povestească pe un ton adecvat conținutului. În ora următoare, vor fi ascultați câțiva copii (4–5), ceilalți elevi urmând să stabilească tonul rostirii și să motiveze folosirea lui. Cultivarea expresivității limbajului nu are înrăuriri numai în direcția capacității de comunicare a elevilor, ci le îmbogățește viața sufletească, le educă sensibilitatea și receptivitatea față de ceea ce există.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experientedidactice/cultivarea-expresivitatii-limbajului-in-ciclul-primar>)

Parlez vous global? – proiect despre cetățenia globală și emigrație

De **Camelia Timofte**

Parlez vous global? este un proiect internațional care vizează în principal sensibilizarea populației occidentale la problemele cu care se confruntă Africa Sub-sahariană. În obiective specifice, acest demers își propune familiarizarea cu termeni cheie cum ar fi cetățenia globală, emigrația, toleranța și colaborare. Ineditul acestui proiect îl constituie alăturarea unor parteneri europeni – Italia, Austria, Franța și România – țărilor africane Senegal, Benin și Burkina Faso, în scopul cunoașterii problemelor actuale cu care se confruntă populațiile țărilor subdezvoltate – dificultățile emigranților în țările europene și impedimentele imigranților din Europa de Est.

România este parte a acestui demers lăudabil grație Asociației nonguvernamentale Agenda 21, care a conștientizat necesitatea

includerii în curricula autohtonă a unor teme de maxima actualitate față de care țara noastră nu este străină. Provocarea celor 16 instituții școlare române din patru comunități distincte – București, Prahova, Constanta și Buzău – a constituit-o inserarea în programa specifică unei discipline școlare a acestor teme comune pe plan mondial – globalizare, subdezvoltare, emigrație și imigrație, cetățenie globală. Se știe că profesorul roman nu dispune de o libertate confortabilă în adaptarea programei școlare la necesitățile de învățare ale educabililor. Inspirația și preocuparea sunt cele care pot anihila această rigiditate a sistemului, ceea ce multe cadre didactice preocupate în mod real de soarta învățământului actual, o fac cu certitudine.

Școala Gimnazială George Emil Palade, copilul mic al acestui proiect, alături de colegiile naționale B. P. Hasdeu și M. Eminescu, dar și de Liceul de Artă Margareta Sterian, s-a evidențiat prin inventivitatea cu care a înțeles să adapteze cerințele proiectului la specificul ciclului gimnazial. Anul trecut școlar, cele șapte cadre implicate au urmat două cursuri de formare susținute de Agenda 21, ca apoi, să proiecteze și să realizeze fiecare cinci lecții interactive, cu țintă precisă – problemele secolului XXI. Diversitatea acestor demersuri este un punct forte, evidențiat de coordonatorul național, domnișoara Pavel Florina, reprezentant Asociația Agenda 21. Enumerăm printre acestea lecții precum *The Way Back to Africa*, *Drumul Mirodeniilor*, *Măștile*, *Competiție gastronomică romano-africană*, *Reporter pentru o zi*, *My African friend*, *Drama*, *Spicy Voyage*, *Ecouri româno-africane*, care s-au afirmat ca inițiative interdisciplinare și crosscurriculare, mentorate în echipa sau individual, unde elevii au putut să-și evidențieze talentul literar sau dramatic, să elaboreze proiecte de grup sau prezentări power-point, să interpreteze și să recite creații literare de origine africană, să realizeze postere sau broșuri despre Africa.

A doua etapă majoră a acestui proiect presupune schimbul de experiență și de bună practică între organizațiile internaționale implicate. După participarea la schimbul național de la Poiana Pinului din mai 2014, în toamna acestui an s-au derulat mobilitățile internaționale. În primele zile ale anului școlar am participat la Viena la o prima întâlnire a echipei largite. Toate țările europene am colaborat la evidențierea necesității conștientizării problemelor ridicate de globalizare. Vizita la biblioteca BAOBAB, dedicată exclusiv educației globale, cât și emisiunea comună de la postul de radio Alo Africa, au fost momente cheie ale schimbului. Contribuția majoră a partenerului român a fost în cea de-a doua vizită europeană, derulată între 1-3 octombrie 2014 la Buzău, când ne-a venit rândul să fim gazde. Școala noastră a primit vizita a zece parteneri care s-au arătat impresionați de realizările proiectului în instituția noastră. Deschiderea festivă de la Colegiul Național B. P. Hasdeu a afirmat prin prezența celor mai importante figuri ale învățământului județean, importanța acordată acestui proiect în comunitatea buzoiană. Pasul următor va fi acela în care alte zece instituții locale se vor alătura acestei inițiative laudabile. Mult succes!

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/parlez-vous-global-cetatenia-globala-si-emigratie>)

Proiectul eTwinning “Digits become alive” și opționalul “Cifrele prind viață”

De **Carmen-Elena Vranceanu**

Elevii sunt creativi și, cu îndrumare, reușesc să conceapă lucruri originale și inedite prin intermediul cărora să învețe matematica în mod captivant. În proiectul *Digits become alive*, folosind numai cifre, am îndrumat elevii să deseneze fețe de oameni, animale, păsări, personaje din desenele animate. După aceea, elevii au formulat un calcul aritmetic și întrebări care vizează logica matematică, pe care le-au trimis elevilor parteneri din alte țări. În final am publicat desenele și exercițiile în revista *Cifrele prind viață*, pe care o vor putea utiliza la orele de matematică distractivă, opțional în CDȘ.

La sfârșitul lunii iulie 2014, împreună cu elevii cls. a II-a A de la Școala Gimnazială “Sfânta Maria” Mizil, am finalizat proiectul “Digits become alive” care s-a derulat pe platforma eTwinning în colaborare cu școli din Polonia (Szkola nr. 84, Poznan), Spania (Colegio Ntra Sra de la Fuencisla, Segovia) și Tunisia (Ecole Primaire Ali El Belhouene– Silana).

Folosind numai cifre, elevii au desenat fețe de oameni, animale, păsări, personaje din desenele animate, apoi au formulat un calcul aritmetic și întrebări care vizează logica matematică, cu cifrele folosite în desen. Au trimis desenele prin e-mail partenerilor din proiect sau le-au postat pe Twin Space-ul proiectului. Elevii din alte țări, din școlile partenere, vor da un nume desenului și vor rezolva calculul sau problemele propuse.

În final am publicat desenele și exercițiile în revista „Cifrele prind viață” pe care o vor putea utiliza la orele de matematică distractivă, opțional în curriculumul la decizia școlii.

Proiectul s-a finalizat prin realizarea unei reviste de matematică distractivă „Cifrele prind viață”, publicată pe platforma digitală ISSUU.com. Copiii au prezentat proiectul centrului „Europe Direct Mizil”, și în colaborare cu ei și cu Primăria orașului Mizil am scos o revistă cu ISBN, ce o vom utiliza la opționalul „Cifrele prind viață”, matematică distractivă care se va derula în anul școlar 2014-2015, la clasele a III-a. Acest curriculum la decizia școlii a fost aprobat de I.S.J.PH.

Etape de lucru: *Februarie:* elevii au realizat desene folosind cifre, iar desenele lor reprezintă fețe de oameni, animale, personaje din desene animate. *Martie-aprilie:* am trimis și am primit e-mail-uri cu desenele și exercițiile compuse de elevi. Am postat pe spațiul de lucru al proiectului lucrările elevilor. *Mai:* au dat nume desenelor primite și vor rezolva exercițiile propuse. Elevii vor fi, de asemenea, solicitați să compună probleme folosind exercițiile date. *Iunie-Iulie:* Am întocmit o revistă utilă pentru orele noastre de matematică în care am adunat

materialele primite de la partenerii noștri de proiect și cele mai reșuite lucrări ale elevilor mei.

Metode pedagogice folosite: a) Learning by doing (a învăța făcând) — John Dewey — această metodă am aplicat-o pe tot parcursul proiectului. b) Învățarea prin intermediul proiectului. c) Problematizarea — am presărat această metodă în toate activitățile, dar în mod deosebit la orele de matematică, când le-am cerut să formuleze întrebări pentru desenele create de ei și apoi pentru lucrările primite de la partenerii din proiect. d) Braistorming-ul — am creat "furtună în creiere" elevilor mei când le-am propus să creeze chipurile din cifre; e) Învățarea prin cooperare — am utilizat-o la realizarea posterelor, la utilizarea codului QR, în cadrul metodei "Pălăriile gânditoare". f) Pălăriile gânditoare (Edward de Bono) — pentru evaluarea proiectului am format 6 echipe a câte cinci elevi. Fiecare echipă reprezenta o pălărie după cum urmează 1. Pălăria albă — a prezentat pe scurt proiectul. 2. Pălăria galbenă a prezentat beneficiile proiectului. 3. Pălăria neagră a prezentat aspectele neplăcute ale proiectului. 4. Pălăria roșie a vorbit despre sentimentele pe care le-au trăit copiii pe parcursul proiectului. 5. Pălăria verde a expus un alt final posibil pentru proiect. 6. Pălăria albastră au purtat — o cei care au organizat procesul de gândire și folosirea celorlalte pălării. g) Acvariul sentimentelor — pentru a evalua sentimentele create de acest proiect. h) Învățarea prin descoperire.

Întreaga muncă a fost publicată pe Twin Space. Elevii au prezentat rezultatele muncii lor unor copii cu naționalități diferite folosind ICT și platforma eTwinning. Schimbul permanent de informații și munca vor fi importante pentru performanțe reciproce. Opționalul „Cifrele prind viață” și revista de matematică distractivă au fost, de asemenea, un rezultat frumos al proiectului.

Activitatea desfășurată prin intermediul proiectelor eTwinning a fost recompensată și de dl. primar al orașului Mizil, Emil Proșcan, care a oferit elevilor mei o excursie gratuită la București, unde au putut vizita Parlamentul României și aeroportul "Henri Coandă".

Cod QR

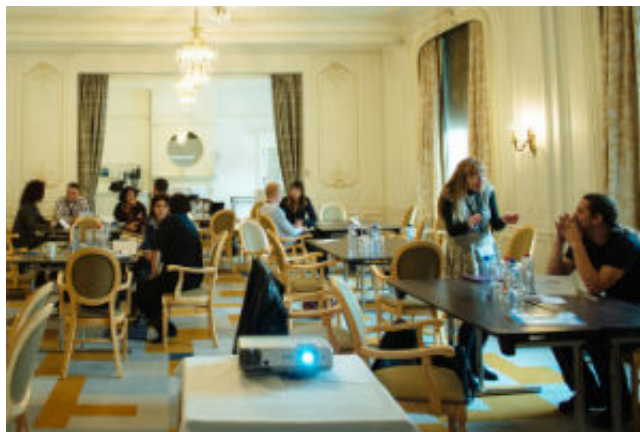
Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experientedidactice/proiectul-etwinning-digits-be-come-alive-si-optionalul-cifrele-prind-viata>)

Scientix la clasele primare. Scurtă relatare privind Conferința Scientix (Bruxelles, octombrie 2014)

De **Cornelia Melcu**

În perioada 24 -26 octombrie 2014 a avut loc a doua Conferință Scientix, desfășurată la Bruxelles, în Belgia. România a avut o delegație numeroasă — 25 de profesori de pe tot cuprinsul țării. Conferința a reunit aproape 600 de cadre didactice, reprezentanți ai Comisiei Europene, ai ministerelor educației ale țărilor membre ale portalului Scientix, ai Punctelor Naționale de Contact, cercetători, ziariști, reprezentanți ai unor agenți economici etc. A fost un prilej de formare profesională de înalt nivel, de schimb de bune practici educaționale, de împărtășire de idei și opinii legate de educația STEM în Europa și în lume.

În discursurile lor, distinși oaspeți, dr. Àgueda Gras-Velázquez, Marc Durando, Màire Geoghegan-Quinn, prof. Mariano Gago, Ewald Breunessse, dr. Amber S. Gell și dr. Maria Korda, au militat pentru încurajarea și susținerea elevilor în studierea științelor, matematicii și tehnologiei, au subliniat importanța pe care ministerele de resort ar trebui să o acorde educației STEM în zilele noastre, au militat pentru încurajarea și susținerea elevilor în studierea științelor, matematicii și tehnologiei, au evidențiat munca depusă de echipa Scientix și de profesorii implicați în vederea creșterii calității educației STEM și au subliniat necesitatea continuării programului.

În cele trei zile, au avut loc, în paralel, prezentări și ateliere de lucru, pe domenii și subiecte diverse, legate de educația STEM. Am ales să particip la: Use of Augmented Reality, Promoting language skills in primary school, Outdoor challenges, BioDan Sciences Project, Promotion of science vertically: Kindergarten — Primary School – Gymnasium, Scientix and elevator pitches, acestea oferindu-mi posibilitatea de a afla noi idei, metode și bune practici în educația STEM la clasele primare.

Educația STEM la vârste fragede se realizează, cel mai eficient, prin învățare integrată, cum de altfel se face și în România (vezi curriculumul în vigoare pentru învățământ pre-primar și primar). În atelierele la care am participat, s-a pus accent pe activitatea practică, bazată pe experimente și pe realitate, pe formarea competențelor secolului XXI, prin activități inter și transdisciplinare. De exemplu, putem dezvolta limbajul de specialitate într-o lecție de științe despre energie, bazându-ne pe o activitate practică, de grup: construirea unei mori de vânt.

Competențele STEM se dezvoltă pe verticală, începând de la grădiniță. Una din căile de facilitare a acestui proces, este organizarea de activități comune, între elevi de grupe diferite de vârste – ex. preșcolari- școlari mici, activități bazate pe explorare, pe descoperire și aplicații practice. Elevii învață mai ușor și mai bine de la alți elevi, iar munca în echipă și provocarea descoperirii îi face mai motivați și mai interesați de a cunoaște lumea înconjurătoare (ex. desfășurarea de experimente care demonstrează proprietățile apei).

Deosebit de interesant a fost atelierul despre învățarea *outdoor*, condus de Anna Ekbal, expert în educație în Lund, Suedia — țară care aplică programul de învățare *outdoor* NATURE SCHOOL. Natura este cea mai bună sală de clasă din lume, după cum afirmă specialiștii, deoarece este laborator, loc de joacă și de dezvoltare. Cele mai bune rezultate în învățare sunt obținute când ne folosim toate simțurile, toate părțile corpului, creierul și inima, mâinile și picioarele. În aer liber, profesorii și elevii, împreună, lucrează pentru a explora și examina, a observa și a formula concluzii, a descoperi și a înțelege, a experimenta și a rezolva probleme. Experiența personală devine fundamentul pe care ne construim învățarea, cunoașterea și înțelegerea

fenomenelor lumii reale, din care facem cu toții parte.

Disciplinele tradiționale ca istoria, geografia sau matematica pot fi și ele predate în natură. Temele abordate pot fi: cele patru anotimpuri, organele de simț, focul, insectele, ținuturi mlăștinoase, meșteșuguri străvechi etc. În activitatea desfășurată în cadrul conferinței, am folosit tehnici de observare, explorare și investigare și munca în echipă, pentru a cunoaște mediul natural. Pedagogia *outdoor* ajută copiii să se dezvolte frumos și sănătos.

Conferința a fost un succes și a fost pentru mine un prilej minunat de a întâlni profesori dedicați și deschiși la nou și la schimbare. Lucrările au fost sintetizate de domnul Marc Durando, care, prin prezentarea rezultatelor unei cercetări efectuate în mai multe țări europene, a întărit, încă o dată, ideea că profesorii sunt cei care generează schimbare în educație. [<http://www.scientix.eu/web/guest/conference>]

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/scientix-la-clasele-primare>)

Valorile morale ale cadrului didactic

De **Alina-Mihaela Fratila**

Ceea ce se urmărește prin educație este tocmai un transfer al personalității educatorului asupra copilului. Un dascăl ce își respectă principiile de viață, care respectă valorile morale în tot ceea ce face, va transmite același lucru elevilor săi. Iar acesta este suportul pentru un transfer de cunoștințe și pentru formarea de competențe. Nu diploma ne dă calitatea de educatori, ci viața noastră, așa cum este ea din punct de vedere moral. Există educatori “cu normă” și educatori “cu vocație”. Rezultatele activității educative sunt complet diferite.

Educația este o activitate necesară pentru progresul societății dar și pentru realizarea de sine a individului. Făcând referire la educație, învățatul Democrit afirma că: “Educația copiilor este un lucru gingaș. Când duce la rezultate bune, ea n-a fost decât luptă și grijă; când nu reușește, durerea nu mai cunoaște margini.”

Părinții elevilor ce urmează a fi înscriși la școală se interesează, înainte de a face acest demers, de cadrul didactic ce urmează a preda la clasă. Fiecare părinte caută cel mai bun cadru didactic. Unii consideră că acesta trebuie să fie blând, grijuliu, îngăduitor, să acorde calificative bune, pe când alții consideră că trebuie să fie exigent, sever, strict. Niciunul dintre acești părinți nu cred că și-au pus întrebări legate de valorile morale ale cadrului didactic, dacă acesta are principii și care sunt acestea, dacă respectă și ce valori morale respectă.

Valorile morale sunt valori personale deoarece suportul lor este persoana umană și nu faptele ei. Acestea au rol în formarea caracterului individului. Ca valori morale distingem: binele și

răul, dreptatea și echitatea, datoria și obligația morală, sinceritatea și minciuna. Perioada de democratizare a României în toate domeniile de activitate a dus responsabilizarea cadrelor didactice în legătură cu construirea modelului de formare a omului ce va acționa în societatea actuală. Acum "omul" suferă modificări în privința orientărilor sociale cât și în ce privește trăsăturile sale morale. *"Intocmai ca inteligenta, simțul moral se poate dezvolta prin educație, disciplina și voință. Simțul moral este mai important decât inteligența. Dacă el dispare, într-o națiune toată structura socială începe să se clatine."*

Eu consider că principalele valori morale ale cadrului didactic ar trebui să fie dreptatea, echitatea, datoria, distingerea binelui de rău și sinceritatea. Dacă profesorul care le are ca valori morale le și respectă, atunci cu siguranță le va transmite și elevilor săi. Astfel, cadrul didactic va face din educația morală transmisă elevilor un proces de socializare a comportamentelor umane bazate pe valori autentice și va dezvolta virtuțile elevilor săi. Scopul educării în spiritul valorilor morale este acela de a cunoaște valorile morale și de a le valorifica.

Acestor valori morale li se suprapun dragostea pentru copii, inteligența și iscusința didactică. Înconjuțați permanent (oriunde și oricând) într-o ambianță de dragoste, de căldură, de înțelegere și de bunătate, de încredere și de respect, elevii vor da măsură întregii lor personalități, dobândind cunoștințe, priceperi, deprinderi și atitudini pe un evantai larg. Secretul educării este dat de darul convingerii, de a se adresa nu numai minții, ci și inimii. Cadrul didactic ce se apropie de elevi cu iubire și cu simțul dreptății, dobandește cu siguranță aceste valori morale: este un om drept, iubește binele și este în slujba lui. Tot el este acela care îi ascultă pe elevi cu bunăvoință, glumește cu ei, îi ajută, le insuflă sentimente morale. Acest dascăl este cel care va avea autoritate iar aceasta cu siguranță, va rezista timpului și schimbărilor. Asemenea dascăli își fac simțită influența în întreaga viață ulterioară a copilului.

Cadrul didactic este (sau ar trebui să fie) animat de altruism, de devotament, de optimism pedagogic, toate aceste valori vin din pasiunea pentru profesia sa. El va combina optim diferitele principii, metode, procedee, forme de organizare, va crea un climat de cooperare în colectivul pe care îl îndruma și conduce. Din toate acestea, putem scoate în evidență o alta calitate a cadrelor didactice și anume răbdarea, calitate ce își are natura în valoarea morală dreptatea.

Nimic nu e mai greu decât să-ți păstrezi răbdarea atunci când toate strategiile, metodele par a da gres și trebuie să o iei de la capăt, când bunele intenții par a se năruși în fața unor copii neînțelegători, agresivi și negativiști. Răbdarea, alături de încredere, fac parte din trăsăturile educatorului dintotdeauna. Încrederea în educație este hotărâtoare și este subliniată și de teoreticianul empirismului John Locke, în secolul al XVII-lea, care conchidea că *"noua zecimi dintre oamenii pe care îi cunoaștem sunt ceea ce sunt, buni sau răi, utili sau inutili, datorita educației pe care au primit-o. Educația este aceea care determină marile deosebiri între oameni"*. Se aduce în discuție aici nu doar încrederea în educație, ci și încrederea în forța omului de a fi educat. Marii gânditori umaniști și pedagogi ai lumii și-au expimat frecvent încrederea în oameni, în capacitățile lui morale, cognitive, estetice, în capacitatea omului de a surmonta greutățile, de a se mobiliza în încercarea de a face să triumfe binele, credința, dreptatea și frumosul. Toate acestea

sunt valori morale transmise prin educație iar educația este transmisă și făcută de cadrele didactice.

Ceea ce se urmărește prin educație este tocmai un transfer al personalității educatorului asupra copilului. Un dascăl ce își respectă principiile de viață, care respectă valorile morale amintite mai sus, va transmite același lucru elevilor săi.

Cunoașterea copilului, înțelegerea, respectul, încrederea, prietenia, exigența rezonabilă, terapia diferențială și diversificată, altruismul și optimismul pedagogic au drept piatră de capăt dragostea pentru copii. Fiecare om cinstit dorește să-și salveze copilul de la o posibilă ratare pe plan uman, cu atât mai mult noi, dascălii lor.

Nu diploma ne dă calitatea de educatori, ci viața noastră, așa cum este ea din punct de vedere moral. Există educatori "cu normă" și educatori "cu vocație". Rezultatele activității educative sunt complet diferite. Experiența a dovedit că școlarii nu intră în dialog afectiv cu educatorii "cu normă", pe care îi recunosc și se ascund sufletește de ei, de aici urmând unele efecte negative ale educației.

În contrast cu asemenea educatori se află cei cu vocație. Are vocație de educator cel ce are iubire și respect pentru copii. Acestea alungă oboseala, atenuează stesul, alungă nerăbdarea de a se termina ora, șterge amintirea ofenselor și a greșelilor, îndeamnă la bunătate. O bună educație cere ca educatorul să inspire elevului stima și respectul, care se poate realiza prin stimă și respect acordate elevului, contribuind la construirea unei imagini de sine bune și a încrederii în capacitățile proprii — de a învăța, de a face bine, de a deveni.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/valorile-morale-ale-cadrului-didactic>)

Despre succesul școlar – la ora de dirigiență

De **Camelia-Domnica Mocanu**

Temele de dirigiență (elevii acceptă mai bine termenul de dirigiență pentru orele de consiliere și orientare școlară) sunt de cele mai multe ori pe placul elevilor. Așa a fost și cu dezbateră "Succesul școlar" pe care am condus-o de curând la clasele a XI-a din cadrul Colegiului Economic "Delta Dunării" Tulcea, unde profezez.

În cadrul orei, care a părut insuficientă în raport cu dorințele de confesiune ale elevilor, s-au analizat diverse aspecte:

- Randamentul școlar –concordanța dintre cerințele programei și cunoștințele, respectiv abilitățile asimilate

de elevi;

- Reușita școlară – randamentul școlar la nivel ridicat sau foarte înalt;
- Factorii succesului școlar – biologici, psihologici, sociali etc.;
- Insuccesul școlar – aici a fost realizată o paralelă între retardul școlar și eșecul școlar;
- Cauzele insuccesului școlar – de ordin școlar, ce țin de elev sau de familie.

Dezbaterile au avut loc pe șase echipe de lucru, din fiecare clasă participând elevi reprezentanți ce "se completeau": unii foarte buni la învățătură, iar alții mediocri sau "codași". În deschiderea activității echipelor li s-a prezentat structura orei, primind prin tragere la sorți și câte o întrebare la care urmau să răspundă doar cei nominalizați, la momentul potrivit. Așadar, la întrebările principale ale dezbaterii au răspuns în primul rând posesorii "talonului câștigător" dar au completat și colegi din alte echipe.

Trec în revistă câteva din intervențiile elevilor, cu promisiunea că revin în curând cu o completare a articolului, unde voi prezenta răspunsurile elevilor: Cerința 1 – *Dați câteva exemple când starea de sănătate a dus la scăderea randamentului școlar (cazul vostru sau al unor colegi).* Cerința 2 – *Dați câteva exemple concrete de situații când familia a ajutat la creșterea randamentului școlar (cazul vostru sau al unor colegi).* Cerința 3 – *Dați câteva exemple de situații concrete când grupul de prieteni a favorizat scăderea randamentului școlar (cazul vostru sau al unor colegi).* Cerința 4 – *Descrieți în ce constă relația elev – profesor din cele două variante: a) bună; b) rea.* Cerința 5 – *Care sunt interesele voastre legate de viitor? – Unde vă vedeți peste 3 ani? – Unde vă vedeți peste 20 de ani?* Cerința 6 – *Cum caracterizați profesorii exigenți? Dar pe cei indulgenți?*

După cum anticipați, ora a decurs prea repede. Au fost multe răspunsuri, dar și întrebări.

Concluzia: e foarte bine că elevii noștri ne transmit feedback, nu?! În curând, amănunte despre feedback.

Cod QR

Scanați QR-ul pentru a citi articolul online (sau vizitați <http://iteach.ro/experiencedidactice/despre-succesul-scolar-la-ora-de-dirigentie>)

iTeach: EXPERIENȚE DIDACTICE

ISSN 2247 – 966X

Editor: TEHNE- Centrul pentru Inovare în Educație

Pagina Revistei: www.iteach.ro/experiencedidactice